

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **Ing. E. M.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5 - Smíchov, proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 12. 2011, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2012, č. j. 2 Ad 95/2011 – 25, o návrhu žalované na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2012, č. j. 2 Ad 95/2011 – 25, **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností žalovaná (dále též „stěžovatelka“) brojila proti rozsudku Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“) ze dne 8. 8. 2012, č. j. 2 Ad 95/2011 – 25, jímž městský soud zrušil rozhodnutí stěžovatelky ze dne 2. 12. 2011, č. j. X (dále též „napadené rozhodnutí“) a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Napadeným rozhodnutím bylo o námitkách žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí správního orgánu ze dne 3. 10. 2011, č. j. X (jímž žalovaná zamítla žádost žalobkyně, aby při výpočtu výše starobního důchodu byla zohledněna doba od roku 1968 do roku 1980, po kterou pečovala po úmrtí rodičů o své sestry Z., nar. X a G. nar. X pro nesplnění podmínek ustanovení § 32 odst. 4 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění), rozhodnuto tak, že „rozhodnutí správního orgánu prvního stupně se zčásti mění tak, že pro nesplnění podmínek ustanovení § 32 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb., se žádost žalobkyně zamítá a ve zbytku se toto rozhodnutí potvrzuje.“

Městský soud ve shora uvedeném rozsudku dospěl k závěru, že podmínka péče podle § 32 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb., je splněna pouze v případě sestry žalobkyně Z., o kterou žalobkyně pečovala od převzetí do péče 1. 7. 1967 do doby její zletilosti dne X, tedy déle než 5 let. V případě sestry G. není podle městského soudu podmínka § 32 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb., splněna, neboť tato sestra, kterou žalobkyně převzala do péče dne 1. 7. 1967, nabyla zletilosti dne X a žalobkyně o ni tudíž pečovala dobu kratší než 5 let. Krajský soud proto rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení s tím, aby zohlednila při přepočtu starobního důchodu, jež byl žalobkyni přiznán, její péči o sestru Z.

V kasační stížnosti podané z důvodu nezákonnosti napadeného rozsudku [§ 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“], mj. stěžovatelka požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Svou

žádost odůvodnila tím, že pokud Nejvyšší správní soud zruší napadený rozsudek, jímž bylo rozhodnutí stěžovatelky zrušeno, dostane se věc do stadia nového posouzení žaloby. Pokud by pak v dalším řízení krajský soud rozhodl opačně, mělo by to za následek, že by původní zrušené rozhodnutí stěžovatelky „obživlo“. Důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu by již ovšem nebylo zrušení rozhodnutí vydaného v mezidobí k realizaci původního rozsudku krajského soudu. Nastala by tak situace, v níž by vedle sebe existovala dvě opačná rozhodnutí o téže věci. Jelikož se jedná o nežádoucí důsledek, který je existujícími procesními instituty prakticky neřešitelný, došlo by podle stěžovatelky k naplnění pojmu „nenahraditelné újmy“, jejíž vznik je jednou z podmínek přiznání odkladného účinku ve smyslu ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s.

Žalobkyně se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud shledal, že stěžovatelčin návrh je důvodný.

Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užíje přiměřeně.

Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Podle odst. 3 téhož ustanovení přiznáním odkladného účinku se pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí.

Institut odkladného účinku žaloby, na jehož přiměřené užití odkazuje ustanovení § 107 s. ř. s., z pochopitelných důvodů nepředpokládá, že by o přiznání odkladného účinku žádal žalovaný. Jiná situace však nastává v řízení o kasační stížnosti. Žalované s ohledem na zásadu rovnosti účastníků řízení totiž nelze upírat právo obrátit se na Nejvyšší správní soud v případě nesouhlasu s výsledky soudního řízení vedeného krajským soudem.

Podmínky přiznání odkladného účinku kasační stížnosti již ve své judikatuře Nejvyšší správní soud několikrát vyložil. Obecně lze konstatovat, že Nejvyšší správní soud vnímá možnost přiznání odkladného účinku jako určitou výjimku z pravidla, že kasační stížnost nemá odkladný účinek ze zákona a rozhodnutí krajského soudu napadená kasační stížností jsou tak v zásadě pravomocná a vykonatelná. Dále Nejvyšší správní soud judikoval, že není-li odkladný účinek dán ze zákona, je správní orgán poté, co bylo jeho rozhodnutí zrušeno krajským soudem, povinen pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost (viz blíže usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, přístupné na www.nsssoud.cz). Z tohoto rozhodnutí rovněž vyplývá, že i správní orgán může navrhnout při podání kasační stížnosti, aby jí byl přiznán odkladný účinek, a to ze stejných důvodů jako žalobce (§ 73 odst. 2 a 4, § 107 s. ř. s.). Samotné podání kasační stížnosti, není-li ze zákona spojeno s odkladným účinkem či nebyl-li vysloven soudním rozhodnutím, nemá však na plnění povinností správním orgánem žádný vliv.

V témže usnesení však rozšířený senát Nejvyššího správního soudu poukázal i na možné negativní dopady, které mohou nastat v souvislosti s přezkumem rozsudku krajského soudu, jímž bylo zrušeno správní rozhodnutí, na základě kasační stížnosti podané žalovaným (ostatně tyto negativní dopady konstatované v rozhodnutí zdejšího soudu doslova ocitovala žalovaná v kasační stížnosti). Nejvyšší správní soud uvedl, že za situace, kdy by byl takový rozsudek krajského soudu zrušen, dostala by se věc do stadia nového posuzování žaloby krajským soudem.

Ten, vázán právním názorem kasačního soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), může rozhodnout o zákonnosti správního rozhodnutí opačně, načež původní (zrušené) správní rozhodnutí „obživne“, aniž by důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu bylo současné zrušení v mezidobí případně vydaného dalšího správního rozhodnutí. Vedle sebe tu tak mohou být dvě odlišná či dokonce opačná správní rozhodnutí o téže věci. Při odhlédnutí od situace, že i nové rozhodnutí krajského soudu může být napadeno kasační stížností, stejně tak jako nové správní rozhodnutí další žalobou, následně rozsudek krajského soudu také kasační stížností, jde jistě o výsledek nežádoucí a procesními instituty příslušných správních procesních předpisů obtížně řešitelný. Nejvyšší správní soud v citovaném usnesení připustil, že takový případ lze řešit přiznáním odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud vychází z uvedeného názoru rozšířeného senátu tak dospěl k závěru, že ve zmíněném možném nežádoucím právním i procesním stavu lze u stěžovatelky shledat újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. pro rozpor s principem právní jistoty. Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ochrání i právní jistotu žalobkyně, jakožto účastníka řízení o přezkum toliko jednoho správního rozhodnutí; nelze totiž vyloučit, že stěžovatelka ani ve správním řízení, ač zavázána právním názorem krajského soudu, námitkám žalobkyně opětovně nevyhoví. Nejvyšší správní soud uzavírá, že pozastavení účinků napadeného rozsudku krajského soudu neúměrně nezvýhodní stěžovatelku oproti žalobkyni. Zároveň Nejvyšší správní soud neshledal, že by se přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nepřiměřeným způsobem dotýkalo nabytých práv třetích osob či bylo v rozporu s veřejným zájmem. Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že tímto rozhodnutím nepředjímá výsledek řízení o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. listopadu 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu